

کارگزاری امین سهم

800.00
700.00
600.00
500.00
400.00
300.00
200.00
100.00
90.00
80.00
70.00
60.00
50.00
40.00

بررسی و مقایسه انواع بازارها

بازار محل خرید و فروش و عرضه کالا است. فیلیپ کاتلر، بازار را این گونه تعریف می کند "بازار مشتمل بر تمام مشتریان بالقوه ای است که دارای نیاز و خواسته مشترک باشند و برای تامین نیاز و خواسته خود، به انجام مبادله تمایل داشته و توانایی انجام این کار را نیز دارند."

انواع بازار: بازار از جنبه های مختلفی قابل تقسیم بندی می باشد. در یک نگاه کلی و از نقطه نظر نوع دارایی ها، بازارها به دو نوع دارایی های فیزیکی (واقعی) و بازار دارایی های مالی تقسیم می شود:

بازار دارایی های فیزیکی، بازاری است که در آن خریداران و فروشندگان به معامله دارایی هایی که ماهیت واقعی و فیزیکی دارند مانند زمین و ساختمان، اتومبیل، تجهیزات و ... مبادرت می ورزند.

بازار دارایی های مالی به بازاری اطلاق می شود که در آن افراد اعم از حقیقی و حقوقی،

کارگزاری امین سهم

800.00
700.00
600.00
500.00
400.00
300.00
200.00
100.00
90.00
80.00
70.00
60.00
50.00
40.00

می‌توانند در آن به معامله اوراق ضمانت مالی شامل سهام، اوراق قرضه و برخی کالاها (شامل فلزات گرانبها یا محصولات کشاورزی)، کالا و دیگر دارایی‌های مثلی (عوض دار) با هزینه مبادلاتی پایین پردازند. قیمت‌های این بازار تابع عرضه و تقاضا است. بازارهای مالی بر پایه معیارهای مختلفی مانند نوع دارایی‌های مالی، سررسید تعهدات مالی و اولیه یا ثانویه بودن اوراق بهادار طبقه‌بندی می‌شوند. بر اساس نوع دارایی، می‌توان بازار اوراق بهادار را به سه دسته‌ی بازار سهام، بازار اوراق بدهی و بازار ابزار مشتقه تقسیم‌بندی نمود. بازارهای مالی از نظر سررسید تعهدات مالی، به دو گروه عمده بازار پول و بازار سرمایه تقسیم می‌شوند:

بازار پول (Money market):

بازار پول بازاری است برای داد و ستد پول و دیگر دارایی‌های مالی جانشین نزدیک پول

کارگزاری امین سهم

800.00
700.00
600.00
500.00
400.00
300.00
200.00
100.00
90.00
80.00
70.00
60.00
50.00
40.00

(که سررسید کمتر از یک سال دارند) است. به بیان دیگر بازار پول، بازار ابزارهای مالی کوتاه مدت با سه ویژگی مهم زیر است:

- نقدشوندگی بالا

- کم بودن ریسک عدم پرداخت

- ارزش اسمی زیاد

ابزارهای بازار پول شامل اسناد خزانه (اوراق بهادار کوتاه مدت با سررسید سه ماه، شش ماه یا یک سال)، پذیرش بانکی (دستور پرداخت مبلغی معین در تاریخی مشخص)، گواهی سپرده (جوان ترین و مهم ترین)، اوراق تجاری (نوعی اوراق قرضه کوتاه مدت با سررسید ۲۷۰ روز یا کمتر)، قراردادهای باز خرید و دلار اروپایی است. از مهم ترین نهادهای این بازار می توان به بانک مرکزی، واسطه های مالی بانکی مانند بانک های تجاری و مؤسسات اعتباری غیر بانکی، شرکت های تجاری، دولت و مؤسسات دولتی، صندوق های

کارگزاری امین سهم

800.00
700.00
600.00
500.00
400.00
300.00
200.00
100.00
90.00
80.00
70.00
60.00
50.00
40.00

سرمایه گذاری، کارگزاری‌ها و معامله‌گران و در نهایت سرمایه‌گذاران اشاره نمود.
بازار سرمایه (Capital market):

بازار سرمایه، به بازارهای مالی جهت خرید و فروش ابزارهای مالی نظیر اوراق قرضه یا اوراق بهادار، با سررسید بیشتر از یک سال و دارایی‌های بدون سررسید، اطلاق می‌شود. بازار سرمایه بزرگ‌تر از بازار پولی است و اهمیت بسزایی در جمع آوری و تامین منابع لازم جهت سرمایه‌گذاری واحدهای مختلف تولیدی دارد.

بازارهای مالی از نظر مرحله عرضه اوراق بهادار، به دو گروه عمده بازار اولیه و بازار ثانویه تقسیم می‌شوند:

● بازار اولیه:

شرکت‌ها، مؤسسات و بنگاه‌های اقتصادی برای تأمین منابع مالی مورد نیاز خود به مبالغ هنگفتی نیاز دارند که اغلب این منابع را در مقابل واگذاری اوراق بهادار خود، به دست

کارگزاری امین سهم

800.00
700.00
600.00
500.00
400.00
300.00
200.00
100.00
90.00
80.00
70.00
60.00
50.00
40.00

می آورند. واگذاری اوراق بهادار و تأمین اعتبار برای اولین بار در بازار اولیه انجام می شود. به عبارتی بازار اولیه بازاری است که در آن سهام یک شرکت یا واحد اقتصادی برای اولین بار در آن عرضه و منتشر می شود. عایدی حاصل از عرضه این سهام منبعی در تأمین مالی آن شرکت یا موسسه خواهد بود. از آنجا که در بازار اولیه، سهام برای بار نخست به خریداران و متقاضیان عرضه می شود، فروشنده اوراق بهادار در حقیقت همان ناشر اوراق بهادار خواهد بود.

● بازار ثانویه:

با اتمام عرضه اولیه یک سهم در بازار اولیه، برای ادامه معاملات آن سهم بازار دیگری وجود خواهد داشت که به آن بازار ثانویه می گویند. بازار ثانویه به منظور ایجاد امکان داد و ستد اوراق منتشره در بازار اولیه و افزایش قابلیت نقدشوندگی آن، تشکیل شده است. در این بازار است که طرفین معامله این امکان را پیدا می کنند که علاوه بر تجدید نظر

کارگزاری امین سهم

800.00
700.00
600.00
500.00
400.00
300.00
200.00
100.00
90.00
80.00
70.00
60.00
50.00
40.00

در اوراق خریداری شده، با خرید و فروش دوباره یا چندباره، تعداد آن را افزایش و یا کاهش دهند و یا اوراق دیگری در سهم دیگری تهیه نمایند. دفعات انجام معامله در بازار ثانویه محدودیتی ندارد، این ویژگی بازار ثانویه است که موجب می شود تا نقدشوندگی ابزارهای مالی با جابجا شدن مالکیت آنها، قدرت بیشتری پیدا کند.

بازار ثانویه بر اساس اینکه چه نوع سهمی در چه محلی مبادله می شود، به چهار بازار تقسیم می گردد:

- بازار اول: مربوط به معاملات سهام شرکت های بورسی که در بورس انجام می شود.
- بازار دوم: مربوط به معاملات سهام شرکت های غیر بورسی که در فرابورس انجام می شود.
- بازار سوم: مربوط به معاملات سهام شرکت های بورسی که در فرابورس انجام می شود.
- بازار چهارم: در این بازار، کارگزاران دخالتی ندارد و یک شبکه ارتباطی میان طرفین معامله به تطبیق سفارش مشتریان می پردازد. در واقع بازار چهارم، بازاری بدون کارگزار

کارگزاری امین سهم

800.00
700.00
600.00
500.00
400.00
300.00
200.00
100.00
90.00
80.00
70.00
60.00
50.00
40.00

و معامله‌گر و مربوط به معاملات خصوصی است که توسط شبکه‌های الکترونیکی و بین سرمایه‌گذاران نهادی و عادی صورت می‌گیرد. نهادها به منظور پرهیز از پرداخت هزینه‌های مربوط به کارگزاری، عموماً معاملات عمده و بلوک خود را در بازار چهارم انجام می‌دهند.

دکتر تارتار مدیر آموزش و توسعه بازار کارگزاری امین سهم